

การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ
และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตการศึกษา ๑๑

พ.ศ. ๒๕๒๗

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ต.๒๓ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร ๓๙๒๑๕๗๕, ๓๙๑๕๐๕๘

ปริญญานิพนธ์

ของ

กฤษณ์ ศรีสุภาะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม ๒๕๒๗

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ
และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตการศึกษา ๑๑

บทคัดย่อ

ของ

กฤษณ์ ศรีสุภาะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม ๒๕๒๗

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ
ศึกษานิเทศก์จังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ประกอบด้วย
ศึกษานิเทศก์อำเภอ 63 คน และผู้บริหารโรงเรียน 139 คน รวมทั้งสิ้น 202 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหาร
โรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย
ร้อยละ การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี
1 ตัวประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัด
บริหารงานวิชาการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการบริหารงานด้านการ
วางแผนการศึกษามากกว่าด้านการนิเทศ และติดตามผลการศึกษา
2. ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .001 โดยที่กลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอมีทักษะว่า ศึกษานิเทศก์
จังหวัดบริหารงานวิชาการมากกว่าทักษะของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
3. ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะ
ต่อการบริหารวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มี
ทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า
10 ปีขึ้นไป มีทักษะว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการมากกว่าทักษะของ

ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 – 10 ปี และ 6 – 10 ปี กับ
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

ACADEMIC AFFAIR ADMINISTRATION OF CHANGWAT SUPERINTENDENTS AS VIEWED BY
AMPHOE SUPERINTENDENTS AND SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN EDUCATIONAL REGION 11

AN ABSTRACT
BY
KRIT SRISUPA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
March 1984

The purposes of this study were to investigate and to compare the views of Amphoe superintendents and school administrators regarding academic affair administration of Changwat superintendents.

A sample population included 63 Amphoe superintendents and 139 secondary school administrators under the department of education in educational region 11. A questionnaire was used in collecting data. Mean, percentage, t-test and one-way analysis of variance were utilized in statistical analysis.

As a result, it was concluded that

1. The Amphoe superintendents and the school administrators viewed the Changwat superintendents' academic affair administration in general as moderate while educational planning was seen to be performed more intensive than supervision and follow-up.

2. A significant difference in the views regarding academic affair administration of Changwat superintendents was found at .001 level between Amphoe superintendents and school administrators.

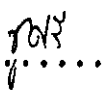
3. No statistically significant differences were found among the different groups of Amphoe superintendents who gained different experiences in administration.

4. A significant difference at .05 level did exist between the 2 groups of school administrators one with more than 10 year experience and the other with less than 6 year experience. There were no significant differences between other groups.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

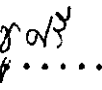
คณะกรรมการที่ปรึกษา

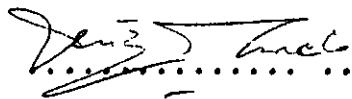
..... ๒๐๖๒/๒๒..... ประธาน

..... ววตริ์๒๒..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ๒๐๖๒/๒๒..... ประธาน

..... ววตริ์๒๒..... กรรมการ

.... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของอาจารย์ทวิบูรณ์ หอมเย็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไข ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จสิ้นสมบูรณ์ทุกประการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์หทัย ทันหยง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรับปรุงเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ประมวล ทันยะ อาจารย์สมบูรณ์ ทันยะ อาจารย์ประยูร แสนพล อาจารย์วัชรินทร์ แสงศัพท์ อาจารย์วิมาน วรรณคา อาจารย์สุวิทย์ พรหมทา อาจารย์ทวีทย์ เนื้ออ่อน ที่ได้ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และขอขอบคุณศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามอันเป็นผลให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ของผู้วิจัย และขอขอบคุณ อาจารย์วัชรศรีสุภา ค.ช.คนัย ศรีสุภา ที่ได้ให้กำลังใจในการทําวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ

กฤษณ์ ศรีสุภา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนา	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาคนควา	4
ความสำคัญของการศึกษาคนควา	4
ขอบเขตของการศึกษาคนควา	4
คานียามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ศึกษาธิการจังหวัด	8
การบริหารงานวิชาการ	11
การวางแผนการศึกษา	14
การนิเทศและติดตามผลการศึกษา	16
ทักษะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	
สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ	
ศึกษาธิการจังหวัด	19
งานวิจัยภายในประเทศ	20
งานวิจัยในต่างประเทศ	22
สมมติฐานของการศึกษาคนควา	24
3 วิธีดาเนนการศึกษาคนควา	25
กลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	26
การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	27

การตรวจสอบเครื่องมือ	28
การรวบรวมข้อมูล	28
การจัดกระทำกับข้อมูล	30
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานทักษะของศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	36
วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	39
วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	42
วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	42
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	51
วิธีดำเนินการศึกษาครั้งนี้	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53

บทที่	หน้า
การอภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	74

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจังหวัดและตำแหน่ง	26
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจังหวัดและตำแหน่ง	29
3	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน แยกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการบริหารงานของกลุ่มตัวอย่าง	31
4	คำสถิติพื้นฐานทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	36
5	ร้อยละของทัศนคติของศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	37
6	ร้อยละของข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	38
7	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	39
8	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการวางแผนการศึกษา	40
9	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา	41

- 10 เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการ
บริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ
ศึกษานิเทศก์จังหวัด 42
- 11 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด 43
- 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ใน
การบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ
ศึกษานิเทศก์จังหวัด 44
- 13 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด
ด้านการวางแผนการศึกษา 45
- 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ใน
การบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์
จังหวัดด้านการวางแผนการศึกษา 46
- 15 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด
ด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา 48
- 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์
ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ
ศึกษานิเทศก์จังหวัดด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา 49

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความ
เสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองเป็นส่วนใหญ่ (อภัย จันทวิมล 2517 : 65)
และเป็นเครื่องมือที่จะส่องแสงหาปัจจัยอื่น ๆ อีก เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ เช่น
อาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ ความอยู่รอดปลอดภัย ความมั่นคง
และพลังอำนาจแห่งชาติทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร ล้วนขึ้นอยู่กับ
คุณภาพของคนในชาติทั้งสิ้น (พจน์ สะเพียรชัย 2526 : 3) ด้วยความสำคัญดังกล่าวนี้
รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายไว้อย่างแน่ชัดที่จะพัฒนาการศึกษาให้เป็นรากฐานการปกครองของ
ประเทศในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การประกอบอาชีพ
การพัฒนาชนบท การให้เยาวชนไทยเป็นผู้เพิ่มพูนความรู้ ความคิด มีคุณธรรม
จริยธรรม และพลานามัยสมบูรณ์ (เสริม ณ นคร 2526 : 2) โดยเฉพาะประเทศไทย
ซึ่งอยู่ในช่วงการเร่งรัดพัฒนาประเทศ ย่อมมีความจำเป็นและความต้องการอย่างยิ่งยวดที่จะ
ต้องอาศัยการศึกษาเป็นหลักในการสร้างกำลังคนใหม่คุณภาพ เพื่อใช้อำนวยความสะดวก
และความสำเร็จในการแก้ปัญหา พัฒนาประเทศตามแผนงานและเป้าหมายที่ได้ออกหนดไว้
(ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2525 : 1) เพราะหากการพัฒนาคนเกิดความล้มเหลวแล้ว
การพัฒนาในส่วนอื่นก็จะไม่บรรลุผลสำเร็จด้วย (กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ 2522 : 6)

กระบวนการจัดการดำเนินงานให้การศึกษา เดินไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาที่
ต้องการนี้ เราเรียกว่า การบริหารการศึกษา ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องกับรูปแบบการ
บริหารงานของประเทศชาติด้วย (พนัส หันนาภินทร 2521 : 107) เพราะการบริหาร
การศึกษา เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของรัฐบาลในการบริหารประเทศ (ภิญโญ สาธร 2519 : 1)

โดยมีกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบในการจัดการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม (ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515) เพื่อให้บรรลุนิติบุคคล นโยบาย และจรรยาบรรณดังกล่าว รัฐได้จัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาออกเป็น ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในการบริหารการศึกษาส่วนภูมิกาศนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของ สอหนองงวน คือ

1. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย
 - 1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
 - 1.2 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
2. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย
 - 2.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 - 2.2 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

สำหรับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีศึกษาธิการจังหวัดเป็นหัวหน้า ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นแม่แทนของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งไปประจำจังหวัด เพื่อช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการ อันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการภายในเขตจังหวัด ดูแลการปฏิบัติราชการทั้งส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาค และส่วนราชการหรือสถานศึกษาซึ่งสังกัดส่วนกลาง แต่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัดนั้น ภายใต้กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 687/2519 เรื่อง อำนาจหน้าที่และแนวปฏิบัติการของศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519) ศึกษาธิการจังหวัดจึงเป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับสถานศึกษามากที่สุด งานของกระทรวงศึกษาธิการจะเจริญก้าวหน้าและสนองนโยบายได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารในระดับจังหวัดเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ที่จะต่อนโยบาย แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นงานสำคัญ ศึกษาธิการจังหวัดจะต้องเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการควบคู่กันไป (ศิลปพนธ์ เกตุทัต 2524 : 6) โดยเฉพาะงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษา มาตรฐานหรือคุณภาพของการศึกษาก็จะได้รับการพิจารณาขั้นมูลฐานจากผลงาน

งานวิชาการเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องถือเอางานด้านนี้เป็นหน้าที่หลักในการบริหารการศึกษา และจะต้องให้ความสนใจในงานด้านวิชาการเป็นพิเศษ โดยการวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการปฏิบัติงาน ตลอดจนคอยติดตามผลประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2522 : 385) แต่ปัจจุบันปัญหาเรื่องคุณภาพของการศึกษายังไม่ดีขึ้น ทั้งในแง่ของความรู้ของนักเรียน และการนำความรู้ไปใช้เมื่อจบการศึกษาแล้ว หรืองานของการเป็นพลเมืองที่มีคุณธรรม เป็นเรื่องที่จะต้องแก้ไขอย่างรีบด่วน (สมาน แสงมะลิ 2525 : 9) ปัญหาเรื่องคุณภาพของการศึกษาดังกล่าวนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับระบบและโครงสร้างทางการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับศึกษาธิการจังหวัด มีความสับสนในเรื่องของการสั่งงานซ้ำซ้อนจากกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และบทบาทของศึกษาธิการจังหวัดไม่ชัดเจน (บรรจง ชูสกุลชาติ และ กุญชร วัชรศิริธร 2525 : 95) สำหรับบทบาทของศึกษาธิการจังหวัดในการแก้ไขปัญหาการศึกษานั้น เนื่องจากปัจจุบันโครงสร้างการบริหารการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของศึกษาธิการจังหวัด จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปควบ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด ให้เน้นหนักเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ โดยให้เป็นศูนย์ข้อมูลและการวางแผนการศึกษา ศูนย์บริการและประสานงาน ศูนย์ติดตามและประเมินผลงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น (สมาน แสงมะลิ 2525 : 6)

ในฐานะที่ศึกษาธิการจังหวัดเป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้นำทางการศึกษาในแต่ละจังหวัด และจากความสำคัญของงานด้านวิชาการ ตลอดจนปัญหาเรื่องคุณภาพของการศึกษาดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะเขตการศึกษา 11 ซึ่งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภาคที่มีสภาพภูมิอากาศแห้งแล้ง มีปัญหาความพละการ ไคแก มีอัตราการเพิ่มประชากรสูง ปัญหาการว่างงาน ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ขาดการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ อันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ควบเหตุนี้นักวิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดในเขตการศึกษา 11 ทั้งนี้ เพื่อหาผลสรุปเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ อันจะเกิดประโยชน์ในเชิงการพัฒนาบุคคล และการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด ในเขตการศึกษา 11
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด ในเขตการศึกษา 11
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด ในเขตการศึกษา 11
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด ในเขตการศึกษา 11

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อศึกษานิเทศก์จังหวัด ในอันที่จะได้ทราบถึงผลการบริหารงานด้านวิชาการตามทัศนะของผู้ร่วมงาน ซึ่งจะเป็แนวทางให้ศึกษานิเทศก์จังหวัด นำไปปรับปรุงการบริหารงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนั้นผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการสามารถนำผลของการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ภารกิจรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จังหวัด และบุคลากรของสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับศึกษานิเทศก์จังหวัด แยกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่

- 1.1 กลุ่มศึกษานิเทศกรอำเภอในเขตการศึกษา 11 ทุกอำเภอ ในปีการศึกษา 2526 จำนวน 75 คน
- 1.2 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ทุกโรง ในปีการศึกษา 2526 จำนวน 154 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 229 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1 ตำแหน่งของบุคลากรของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น
 - 2.1.1.1 ตำแหน่งศึกษานิเทศกรอำเภอ
 - 2.1.1.2 ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
 - 2.1.2 ประสบการณ์ในการบริหารงานของศึกษานิเทศกรอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น
 - 2.1.2.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 6 ปี
 - 2.1.2.2 ประสบการณ์ 6 – 10 ปี
 - 2.1.2.3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศกรจังหวัดสองท่าน คือ
 - 2.2.1 การวางแผนการศึกษา
 - 2.2.2 การนิเทศและติดตามผล การศึกษา

คานิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่ศึกษานิเทศกรจังหวัดจะต้องรับผิดชอบ และปฏิบัติให้ปรากฏแก่ผู้ร่วมงานในด้านการวางแผน การศึกษา การนิเทศและติดตามผลการศึกษา

2. ทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความคิดเห็นหรือแนวความคิดของ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีต่อการ บริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด ในด้านการวางแผนการศึกษา การนิเทศและ ติดตามผลการศึกษา ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.1 ทัศนคติต่อการวางแผนการศึกษา หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ กำหนดเค้าโครงการจัดดำเนินการศึกษาให้เหมาะสมและเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน โดยมีการกำหนดความมุ่งหมายและแนวทางการปฏิบัติงานในช่วงต่าง ๆ

2.2 ทัศนคติต่อการนิเทศและติดตามผลการศึกษา หมายถึง ความคิดเห็น เกี่ยวกับการแนะนำปรับปรุงการเรียนการสอน และการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา

3. ศึกษานิเทศก์จังหวัด หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัด หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ จังหวัด ให้ทำหน้าที่บริหารการศึกษาระงับสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด ในเขตการศึกษา 11

4. ศึกษานิเทศก์อำเภอ หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์อำเภอประจำกิ่งอำเภอ หรือ ผู้รักษาราชการในตำแหน่งดังกล่าว ให้ทำหน้าที่บริหารการศึกษาระงับสำนักงานศึกษานิเทศก์ อำเภอ หรือสำนักงานศึกษานิเทศก์กิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 11 ในปีการศึกษา 2526

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งจากกรมสามัญศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ ให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการ ในตำแหน่งดังกล่าว ให้ทำหน้าที่บริหารการศึกษาระงับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 11 ในปีการศึกษา 2526

6. ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ตาม ตำแหน่งนั้น โดยนับเวลาดังกล่าวตั้งแต่วันที่ดำรงตำแหน่งจนถึงปี พ.ศ. 2526 แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

6.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 6 ปี

6.2 ประสบการณ์ 6 – 10 ปี

6.3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

7. เขตการศึกษา 11 หมายถึง อาณาเขตที่รวมหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และปริมาณงานด้านการศึกษา มีทั้งจังหวัด ไท่แก จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

ศึกษาธิการจังหวัด

การบริหารงานวิชาการ

การวางแผนการศึกษา

กรณีศึกษาและติดตามผล การศึกษา

ทัศนะของศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม

สามัญศึกษาที่ติดต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ศึกษาธิการจังหวัด

ศึกษาธิการจังหวัดเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูง ทั้งงานการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่ การวางแผนงาน การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงาน การประเมินผลและรายงาน การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา วัฒนธรรม ศิลปกรรม งานธุรการ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษาเอกชน การศึกษานอกโรงเรียน งานลูกเสือ อนุชาต ทั้งในด้านการบริหารและส่งเสริม โดยปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งในตำแหน่งการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานบริหารบุคคล การเงินการบัญชี การจ้างและการพัสดุ ให้ความสำคัญกับความเรียบร้อย

ความรู้ความสามารถที่ต้องการสำหรับตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัด ได้แก่

1. มีความรู้ความสามารถทางดานวิชาการศึกษาย่างเหมาะสมแก่กรปฏิบัติงานในหน้าที่
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนงานการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษา และแผนพัฒนาการศึกษาดานต่าง ๆ ของส่วนราชการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยครู กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับอื่น ๆ ที่ใช้อยู่ปฏิบัติงานในหน้าที่
4. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันทางดานการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย

5. มีความสามารถในการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และสรุปเหตุผล
6. มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา
7. มีความสามารถในการติดตอสประสานงาน
8. มีความสามารถในการบริหารงาน และจัดระบบงาน
9. มีความสามารถในการริเริ่ม ปรับปรุงนโยบาย และแผนงาน
10. มีความรู้ในการจัดหางบประมาณ และแผนปฏิบัติงานประจำปี (ประกาศกฤษฎา เรื่อง มาตรฐานกาหนดตาแหน่งข้าราชการครู ลงวันที่ 16 มกราคม 2521)

เกรียง กิริติกร (เกรียง กิริติกร 2515 : 62) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ เป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาค มีโรงเรียนทั้งที่สังกัดและไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นจำนวนมาก จะต้องทำให้โรงเรียนให้ไ้มาตรฐานให้ไ้ได้ ไ้แก่

1. มาตรฐานทางกรบริหาร (ตัวบุคคล กาปฏิบัติงาน งานธุรการ)
2. มาตรฐานทางวิชาการ
3. มาตรฐานทางกรบริการ

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ตามความเห็นของ บิชอป และ เฟิร์ท (Bishop and Firth. 1977 . 572 - 573) เห็นว่าการศึกษาศึกษาของศึกษานิเทศศาสตร์มีขอบข่ายกว้างขวางมาก และข้อเสนอแนะทางในการบริหารงานไว้ ดังนี้

1. การปกครองครู สอดส่องดูแลผลงานการสอนของครู เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างอำนาจผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผ่านกระบวนการประเมินผล
2. การสนับสนุนการเงิน การใช้จ่ายเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน จะต้องมีการเป็นมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้โดยผ่านกระบวนการติดตามผล
3. การสำรวจประชากรในวัยเรียน การกระจายของประชากร และความเปลี่ยนแปลงของประชากรวัยต่าง ๆ เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานทางการศึกษา การจัดแผนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม โดยผ่านกระบวนการวางแผน
4. การสำรวจอาชีพ ความต้องการแรงงาน เพื่อที่จะได้ทราบความต้องการกำลังคนใหม่ ๆ และเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาแรงงานของคน โดยผ่านกระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
5. การจัดโครงสร้างของสถานการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ซึ่งจะต้องผ่านกระบวนการประสานงานกันอย่างพร้อมเพรียงกันหลายฝ่าย
6. การสำรวจกานิยม ผู้บริหารการศึกษาจะต้องยอมรับการแสดงผลการต่าง ๆ ที่แปรผันของวิถีชีวิตของบุคคล ทั้งนี้โดยมีความมุ่งหวังที่จะสร้างความเข้าใจระหว่างหมู่บุคคลด้วยกัน โดยผ่านกระบวนการของการตรวจสอบกานิยม
7. การสำรวจสภาพแวดล้อม ศึกษาภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นผลกระทบ เช่น การขาดแคลนพลังงาน การเสื่อมของดิน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทั้งหลาย จะต้องสืบหาสาเหตุให้พบ โดยผ่านกระบวนการสื่อสาร
8. การบำรุงรักษาสุขภาพของชุมชน จะต้องเน้นในเรื่องของการป้องกันและรักษาสุขภาพ สร้างลักษณะนิสัยของประชากรในการบำรุงรักษาสุขภาพ เพื่อลักษณะนิสัยให้รู้จักการหลีกเลี่ยงการเสี่ยงภัย โดยผ่านกระบวนการทบทวนการเรียนการสอน

จะเห็นได้ว่างานของศึกษานิเทศกรในสหรัฐอเมริกา มีขอบข่ายกว้างขวาง คล้ายกับงานของพัฒนากร หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาระดับจังหวัดในประเทศไทย แต่โดยสรุปแล้วก็คือ ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม แต่ศึกษานิเทศกรในประเทศไทยจะมีหน้าที่เน้นหนักในด้านการจัดการศึกษา เท่านั้น

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่จัดขึ้นในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนานักเรียนได้ไ้ผล ก็และมีประสิทธิภาพที่สุด ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับนิยามเป็นผู้นำในวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในวิชาการ (ภิญโญ สาธร 2523 : 436) ส่วน ฮาเกอร์ และ สคาร์ (Hager and Scarr. 1983 : 38) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้มาก โดยกล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษาจะต้องให้ความสนใจต่องานวิชาการมากกว่างานด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ พน์ส หันนาคินท์ (พน์ส หันนาคินท์ 2524 : 281) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นชีวิตจิตใจของสถาบัน ส่วนงานด้านอื่นเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้งานของสถาบันดำเนินไปอย่างราบรื่นเรียบร้อยเท่านั้น เบรดลีย์ (Bradley. 1983 : 21) มีแนวความคิดเช่นเดียวกับ พน์ส หันนาคินท์ ซึ่งเห็นว่า การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบันนี้ เน้นให้ครูเป็นผู้ที่ทักษะและความชำนาญทางการสอน (งานวิชาการ) เป็นสิ่งสำคัญ ส่วนงานธุรการและงานอื่น ๆ ถือว่าเป็นงานอันดับรอง

เพื่อให้การบริหารงานของศึกษานิเทศกรจังหวัดครอบคลุมขอบข่ายงานของกระทรวงศึกษาธิการ กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (กองการเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 14 - 15) จึงได้ปรับปรุงงานและกำหนดบทบาทของศึกษานิเทศกรจังหวัดขึ้น โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการนั้น ได้แบ่งงานออกเป็นสองฝ่าย คือ

1. ฝ่ายแผนงานและวิชาการ รับนิชอบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล สถิติทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในเขตจังหวัดทุกประเภท เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนวิจัย และดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน การวัดผลการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ มีรายละเอียดของงานที่จะดำเนินการ ดังนี้

1.1 รวบรวมข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนครู นักเรียน จำนวนโรงเรียน วัด และงานอื่น ๆ ทางศิลปและสถานศึกษา

1.2 วางแผนการศึกษาของจังหวัดระยะสั้นและระยะยาว

1.3 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงาน ประจำปี

1.4 การวางแผนการก่อสร้างโรงเรียนมัธยมศึกษา การดำเนินงานทางศาสนา วัฒนธรรม

1.5 วางแผนและโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

1.6 วิเคราะห์งบประมาณ เพื่อจัดสรรให้แก่งานตามข้อมูลที่ได้จากการวางแผนเพื่อเสนอกรม กระทรวง พิจารณาจัดสรรงบประมาณ

1.7 วิจัยปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในท้องถิ่น วิเคราะห์ความทองการทางกนการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และปัญหาการบริหารการศึกษาในจังหวัด เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภายในจังหวัด และหรือภายในเขต กรม และกระทรวง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการบริหารการศึกษาต่อไป

1.8 การประสานงานทางวิชาการ เช่น กลุ่มโรงเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน การดำเนินการเกี่ยวกับวิทยุโรงเรียน การใช้อุปกรณ์ และโสตทัศนศึกษา

1.9 พัฒนาหลักสูตร แบบเรียน จัดทำแผนการสอน คู่มือครู หนังสืออ่านประกอบ

1.10 ให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาในเรื่องการทำโครงการสอน ผลิตภัณฑ์พิมพ์ พิจารณาเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อกำหนดให้โรงเรียนนำไปใช้

1.11 จัดทำแบบทดสอบของจังหวัด และดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา และการออกประกาศนียบัตร

1.12 เป็นศูนย์กลางในการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่สถานศึกษา จัดทำ เอกสาร เผยแพร่ และจัดสัปดาห์แนะแนว พัฒนาบุคลากรตามแนะแนวของจังหวัด

2. ฝ่ายนิเทศและติดตามผล รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอน ติดตาม ผลการดำเนินงานตามโครงการและตามนโยบายของกระทรวง รวมทั้งรายงานและประเมินผลให้ กรมเจ้าสังกัด กระทรวงทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับรายงานมาเป็นประโยชน์ในการบริหาร มีรายละเอียดของงานดังนี้

2.1 นิเทศแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร

2.2 ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการของจังหวัดหรือของ เขตตามที่ได้รับ

มอบหมาย

2.4 ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการใช้หลักสูตรแบบเรียน

2.5 ติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2.6 ติดตามผลการใช้เงินของส่วนราชการและสถานศึกษา

2.7 รายงานเกี่ยวกับสถานศึกษาของจังหวัดต่อกรมและกระทรวงที่ได้จากการ

ติดตามผล

2.8 ประเมินผล การใช้หลักสูตรระดับต่าง ๆ

2.9 รายงานผลการปฏิบัติราชการของศึกษาจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอ

2.10 รายงานผลการใช้เงินงบประมาณ การปฏิบัติตามแผนงาน และโครงการ

2.11 รายงานอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานการศึกษาในจังหวัด

ให้ เขต กรม และกระทรวง ทราบตามควรแก่กรณี

2.12 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและรายงานตามที่กระทรวง

มอบหมาย

จากการที่ภาวการณ์งานวิชาการของศึกษานิเทศก์จากเอกสารต่าง ๆ ทั้งถาวร
 ชำรงตน สรุปได้ว่า ขอบข่ายงานวิชาการของศึกษานิเทศก์ มี 2 ด้าน คือ

1. การวางแผนการศึกษา
2. การนิเทศและติดตามผลการศึกษา

ความสำคัญของแต่ละงานมีดังนี้

การวางแผนการศึกษา

การวางแผนเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการคิดและการตัดสินใจถึงวิธีการกระทำที่จำเป็น และ
 สมควรจะต้องปฏิบัติ การวางแผนเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนที่จะต้องกระทำให้เสร็จสิ้น
 ก่อนที่จะมีการดำเนินการในกิจกรรมงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะองค์การจะต้องดำเนินการเกี่ยวพัน
 อยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงเสมอตลอดเวลา และด้วยเหตุผลที่ว่าในการดำเนิน
 การใด ๆ องค์การจะต้องผูกพันลงทุนใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้สิ้นเปลืองไปด้วย ดังนั้น ก่อนที่จะ
 ดำเนินการใด ๆ จึงจำเป็นต้องมีการเลือกวิธีการและสิ่งที่จะกระทำสำหรับการดำเนินการที่
 แท้จริงในอนาคต จากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่หลายทางให้ดีที่สุดไว้เป็นการล่วงหน้า ด้วยวิธี
 การคิดที่รอบคอบเสียก่อน เพื่อป้องกันความผิดพลาดต่าง ๆ การวางแผนเป็นงานที่ฝ่ายบริหาร
 จะต้องกระทำในลักษณะที่ต่อเนื่องกันอยู่เสมอ ผู้บริหารอาจสามารถทำงานตามแผนงานต่าง ๆ
 ให้เสร็จสิ้นไปได้ แต่สำหรับหน้าที่ที่จะต้องทำการวางแผนนั้นจะไม่มีวันจบสิ้น หากแต่จะต้องปฏิบัติ
 ต่อเนื่องกันไปตลอดเวลา (ธงชัย สันติวงษ์ 2519 : 93 - 94) สมพงษ์ เภมสิน
 (สมพงษ์ เภมสิน 2523 : 27) มีความเห็นสอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ ว่า การวางแผน
 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน เพราะการบริหารงานนั้นมีลักษณะเป็นการใช้
 พลังรวมของกลุ่มเพื่อให้การปฏิบัติงานประสานสอดคล้องต่อกัน โดยเฉพาะการบริหารราชการ
 ซึ่งมีลักษณะเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันตลอดไป ทั้งนี้เพราะองค์การรัฐบาลมีลักษณะ
 มั่นคงถาวรเป็นที่เชื่อถือของประชาชน และขนาดของการบริหารก็กว้างขวางจะขยายตัวเติบโต
 กว้างขวางยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ การบริหารงานที่ดีนั้น จะต้องดำเนินไปตามระเบียบแบบแผน

ข้อบังคับที่วางไว้ เพราะลักษณะการทำงานมักเป็นการแบ่งงานกันในรูปของหน่วยงานที่คล่องตัวกันไป ดังนั้น การบริหารงานจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนไว้รัดกุมรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุและผล เพราะการวางแผนที่ดีจะช่วยให้เป้าหมายขององค์การหรือของหน่วยงานสัมฤทธิ์ผลหรือมีความเป็นไปได้ ถ้ามีการละเลยในการวางแผนหรือวางแผนไม่ดี การบริหารงานนั้นก็จะเกิดปัญหาได้ (เมธี ปิณฑานนท์ 2523 : 20)

สำหรับความหมายของการวางแผนการศึกษา นั้น สำนักงานวางแผนการศึกษา (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น กองวางแผน) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2508 : 36 - 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนการศึกษา หมายถึง การจัดดำเนินการศึกษาให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยต้องกำหนดความมุ่งหมายอันชัดแจ้ง กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในช่วงต่าง ๆ ตามลำดับขั้นไว้อย่างแน่นอน และจะต้องมีการอำนวยการเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถกันต่าง ๆ ให้เกิดผลประโยชน์แก่สังคม วัฒนธรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย

ในการที่จะให้ใดแผนงานที่ดี ที่จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ นั้น จำเป็นจะต้องมีขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่ง พันธ์ หันนาคินทร์ (พันธ์ หันนาคินทร์ 2524 : 23 - 24) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการวางแผนไว้ดังนี้

1. ตรวจสอบปัญหาอะไรบางอย่างที่จะต้องประสบ ทั้งนี้เพื่อจะได้วางจุดหมายในการดำเนินงานที่อาจจะเป็นไปได้ ตามความสามารถของสถาน
2. การหาข้อมูลเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการวางแผน
3. กำหนดหรือหาแนวทางที่จะเลือกดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
4. ตรวจสอบแผนงานที่วางไว้ให้รอบคอบ
5. ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้
6. ติดตามผล ประเมินผล และปรับปรุงแผน

จะเห็นได้ว่า การวางแผนเป็นเรื่องของการเตรียมการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า การวางแผนจึงมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อการบริหารงานทุกประเภท ทั้งที่ กิจการ ปรกติคิด

(กิติมา ปรีดีคิลก 2524 : 170) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ดังนี้

1. แผนจะช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าจะไร้ที่ทองทา และทำเมื่อใด จะใช้ทรัพยากรอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์ เป็นเครื่องช่วยชี้ทิศทางในการดำเนินงาน
2. แผนจะช่วยให้การบริหารงานราบรื่นไปไ้ เนื่องจากผู้บริหารสามารถมองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตเป็นการล่วงหน้า หากมีอุปสรรคเกิดขึ้นก็สามารถที่จะหาการแก้ไขได้ทัน่วงที
3. แผนจะช่วยลดความทึนในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการประสานงานความต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลของการวางแผน เช่น ลดการทงานแบบเต ลดการทงานแบบซ้ำซ้อน และลดการทงานที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน
4. แผนช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศและติดตามผลการศึกษา

การนิเทศการศึกษา

สเปียร์ (Spears 1955 : 16) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า หมายถึง กระบวนการเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้เด็กเรียนมีความรู้ความสามารถ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้า และช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูช่วยตนเองได้ การนิเทศการศึกษาถือได้ว่าเป็นโครงการสำคัญของการปรับปรุงการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังมีนักการศึกษาอื่น ๆ ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้มาก แต่โดยสรุปแล้ว การนิเทศการศึกษา หมายถึง การปรับปรุง พัฒนาการสอน และงานอื่น ๆ ที่มีต่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ลักษณะงานนิเทศการศึกษา

ฮาร์ริส (Harris. 1963 : 13 - 14) ได้แบ่งงานนิเทศการศึกษาออกเป็น 10 ประการ คือ

1. งานพัฒนาหลักสูตร พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ผู้ใช้และผู้เรียน
2. งานดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ได้ดี
3. การเลือกสรรคนทำงานเพื่อให้มีคุณสมบัติรับผิดชอบในการดำเนินงานที่มีความรู้ ความสามารถ
4. การอำนวยความสะดวก จัดให้มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่าง พอเพียงและมีประสิทธิภาพ
5. การเลือกวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน
6. การฝึกอบรมประจำการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ครู ให้รับรู้ วิทยาการใหม่ ๆ ทันต่อเหตุการณ์
7. การปฐมนิเทศ เพื่อช่วยเหลือครูบรรจุใหม่ให้สามารถปรับตัวให้มีความพร้อมที่จะ ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี
8. งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร นโยบายในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมแก่ สถานการณ์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ
9. การติดต่อกับชุมชนเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน กับชุมชน
10. งานประเมินผล เพื่อทราบผลการดำเนินงาน และเป็นข้อมูลในการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

หน้าที่ของคนที่ทำหน้าที่ในทางการศึกษา

บิชอป และ เฟิร์ท (Bishop and Firth. 1977 : 572) กล่าวว่า ผู้ที่ทำ หน้าที่ให้การนิเทศการศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีความวิริยะอุตสาหะในวิชาชีพ กล่าวคือ

1. แสวงหาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นแก่อาชีพของตนอยู่เสมอ
2. ตรวจสอบภารกิจที่รับผิดชอบ และดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ด้วย ความเอาใจใส่

3. แสวงหาเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานทางการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาเรื่องการเรียนรู้การสอนทั้งหลายจะดำเนินไปด้วยดีนั้น แนวทางการนิเทศจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

สำหรับหน้าที่ของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาของประเทศไทยนั้น พิจารณาได้จากหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ซึ่ง สฤษฏีญา ชีระกุล กัญจนนา ศรีภักดิ์สินธุ์ และ วิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร (สฤษฏีญา ชีระกุล กัญจนนา ศรีภักดิ์สินธุ์ และ วิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร 2524 : 27 - 28) ที่ได้รวบรวมไว้ดังนี้

1. นิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการในสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ
2. ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด
3. ศึกษา ทดลอง วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนทางกานวิชาการ
ตลอดจน การบริหารการกศึกษา
4. พิจารณาและพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน หนังสือประกอบการเรียน แบบการสอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
5. จัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน
6. ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา โดย
ไขว่คว้าทางทางการศึกษาต่าง ๆ
7. จัดประชุม อบรม สัมมนา ครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานทางวิชาการ
8. ประเมินผลงานทางกานวิชาการ
9. เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมที่เกี่ยวข้อง
10. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

การติดตามผลการศึกษา

การดำเนินงานตามแผนและการติดตามผล การปฏิบัติงานตามแผน ตลอดจนการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนนั้น นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก เพราะว่าการติดตามผลการปฏิบัติงานนั้น จะทำให้ทราบผลการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด หรือหากมีปัญหาอุปสรรคจะแก้ไขให้ทันเวลาที่ อันจะสามารถนำผลงานนั้นไปพิจารณาปรับปรุงงานในส่วนอื่น ๆ ที่จะดำเนินการต่อไปให้ได้ดียิ่งขึ้น เหตุนี้ การติดตามผล จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงาน (สัมพงษ์ เกมสัน 2523 : 267)

สุพิชญา ชีระกุล กัญจนา ศรีเทพสินธุ์ และ วิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร (สุพิชญา ชีระกุล กัญจนา ศรีเทพสินธุ์ และ วิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร 2524 : 265) ได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการติดตามผลการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การติดตามผลงานในการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวางโครงการเพื่อต้องการทราบว่า ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องในโครงการที่วางไว้ ได้ทำข้อตกลงไปปฏิบัติจริงเพียงใด ไหมลามากน้อย มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งเป็นหนทางที่จะร่วมกันช่วยแก้ไขให้การปฏิบัติงานได้ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่วางไว้

ทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

ทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดนั้น หทัย หทัยภิรมย์ (หทัย หทัยภิรมย์ 2518 : 13) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดประสบปัญหาในการบริหารงาน อันเนื่องมาจากบทบาทหน้าที่ไม่ชัดเจน มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่ง ธรรมบุญ วิสัยจร (ธรรมบุญ วิสัยจร 2524 : 1 - 10) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษา มีจำนวนมาก กระจายอยู่ตามภูมิภาคทั่วประเทศ แต่กรมสามัญศึกษา

ไม่ได้จัดโครงสร้างการบริหารที่เน้นอนุรักษ์ ทำให้โรงเรียนเหล่านั้นไม่ได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร มีปัญหาในการบริหารการศึกษาเสมอมา แม้ว่าอธิบดีกรมสามัญศึกษาจะได้ออกหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มอบให้ศึกษาธิการจังหวัดคืออีกคนหนึ่ง ซึ่งก็ศึกษาธิการจังหวัด และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในนั้น ก็จะอยู่กระหว่งเกี่ยวกัน แยกต่างกรรมกัน อีกทั้งไม่มีเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของกรมสามัญศึกษาอยู่ในส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จึงขาดผู้ดูแลช่วยเหลืออย่างแท้จริง ทำให้มีปัญหาการบริหาร การวิชาการ การปรับปรุงพัฒนาการศึกษาอยู่มาก ควรที่จะจัดให้มีเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของกรมสามัญศึกษาในส่วนราชการประจำจังหวัดไปปฏิบัติงานตามความเหมาะสม เช่น เจ้าหน้าที่บริหาร เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่แผนและโครงการ เจ้าหน้าที่นิติศาสตร์ศึกษา เจ้าหน้าที่ข้อมูลและสถิติ คอยควบคุมดูแลบังคับบัญชา ติดตามผล รายงาน กำนันควินแก้ปัญหาคานบริหาร การวิชาการ และคานอื่น ๆ ที่จำเป็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด เท่าที่ค้นพบเป็นการวิจัยการบริหารงานของศึกษาธิการจังหวัดในคานต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวนน้อย และส่วนใหญ่วิจัยไว้นานแล้ว เช่น ภิญโญ สาธร (ภิญโญ สาธร 2512 : 99) ได้วิจัยบทบาทของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของศึกษาธิการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บริหารชั้นผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ และกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดของวางตัวเป็นทั้งนักวิชาการและนักบริหาร และสละเวลาให้แกการบริหารงานคานวิชาการให้มากขึ้น เพราะศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการ และหน้าที่หลักของกระทรวงศึกษาธิการ คือ การจัดและคานงานคานการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานั้น งานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญ หากการคานงานคานวิชาการได้ผลดี ก็ถือว่าประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา ศึกษาธิการ-

จังหวัดจึงต้องสละเวลาให้แก่งานวิชาการมากขึ้นดังกล่าว แลจากผลการวิจัยของ นิภาพร สุกัญญ์ (นิภาพร สุกัญญ์ 2513 : 88) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง เวลาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ จังหวัด 6 คน คือ การวางแผนการศึกษา การบริการและส่งเสริมการศึกษา การนิเทศโรงเรียนและประเมินผลการศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารธุรการและการเงิน และการให้บริการชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์ใช้เวลาการปฏิบัติงานเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การวางแผนการศึกษา การบริการและส่งเสริมการศึกษา การให้บริการชุมชน และการนิเทศโรงเรียนและประเมินผลการศึกษา เป็นลำดับสุดท้าย แสดงว่า ศึกษานิเทศก์ใช้เวลาปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ที่มุ่งมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ เป็นพลเมืองดีของประเทศ เพราะการให้ความสนใจหรือใช้เวลาปฏิบัติงานใด ๆ น้อยเกินไปนั้นย่อมจะส่งผลต่อผลงานนั้นจะได้น้อยตามไปด้วย ซึ่งพฤติกรรมเช่นนั้นหาได้เป็นที่พึงปรารถนาของผู้รวมงานไม่ ดังผลการวิจัยของ สติชัย โชติกรรณ์ (สติชัย โชติกรรณ์ 2523 : 29) ที่ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานที่พึงปรารถนาของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรารถนาที่จะให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานด้านวิชาการอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะการนโยบายนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพของจังหวัดและท้องถิ่น เพราะศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นผู้นำทางการศึกษาในส่วนภูมิภาค และงานวิชาการเป็นงานสำคัญของการบริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์จังหวัดจึงน่าจะได้อำนวยการบริหารงานวิชาการให้มาก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

การที่ศึกษานิเทศก์จังหวัดปฏิบัติงานด้านวิชาการน้อยนั้น อาจจะเป็นเพราะไม่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังที่ เสริมศักดิ์ ศรีสุวรรณ (เสริมศักดิ์ ศรีสุวรรณ 2514 : ง) ได้วิจัยเรื่อง การเข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนมาก

(93.33 เปอร์เซนต์) เรียกร้องให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีหน่วยงานหรือสถาบันกลาง เพื่อฝึกอบรมให้แนวความคิดสร้างทัศนคติ และให้หลักการหรือทฤษฎีในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสมก่อนที่จะไปเป็นข้าราชการ โดยเฉพาะที่ข้าราชการจังหวัด เช่นเดียวกับผู้ที่จะไปดำรงตำแหน่งอื่น เช่น ตำแหน่งนายอำเภอ จะต้องผ่านหลักสูตรจากโรงเรียนนายอำเภอ เป็นต้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิลลาร์ด (Willard. 1974 4667-A) ได้วิจัยทัศนะของคณะกรรมการโรงเรียน และข้าราชการ โดยมุ่งวิจัยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ต่างจังหวัด ในเขตอาเภอ Cood, Dupage และ Lake ในมลรัฐ Illinois วัดประสิทธิผลของการวิจัยเพื่อมุ่งเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองในประเด็นของภารกิจรับผิดชอบ และการวางแผนเตรียมการที่เหมาะสม สำหรับการออกนิเทศ การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งเปรียบเทียบโดยคำนึงถึงตัวแปรขนาดของกลุ่มโรงเรียน และประสิทธิภาพของกลุ่มตัวอย่างว่ามีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบและการเตรียมการดำเนินงานหรือไม่

ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง ซึ่งหมายความว่า ข้าราชการ และคณะกรรมการโรงเรียนต่างมองบทบาทของข้าราชการในแนวทางที่สอดคล้องกัน สำหรับตัวแปรขนาดของโรงเรียน และประสิทธิภาพของข้าราชการนั้นส่งผลน้อยมาทอภารกิจความรับผิดชอบ และการเตรียมการที่เหมาะสม

ฟอก (Fox. 1979 1777-A) ได้ทำการวิจัยทัศนะของผู้นำทางการศึกษาที่มีต่อสมรรถภาพของข้าราชการหกด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. ความสามารถในการเป็นผู้นำ
2. การพัฒนาบุคคล
3. การประชาสัมพันธ์
4. การพัฒนาหลักสูตร
5. งานธุรการ
6. งานเกี่ยวกับกฎ ระเบียบของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ศาสตราจารย์ทางด้านการบริหารการศึกษา 37 คน
 เลขานุการสมาคมโรงเรียนและวิทยาลัย 19 คน เลขานุการสมาคมผู้บริหารโรงเรียน 19 คน
 คณะกรรมการของ Phi Delta Kappa 19 คน คีษะธิการ 59 คน จาก 19 มลรัฐ
 ที่อยู่ทางตอนเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกา จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า

1. ความเป็นผู้นำของคิษะธิการ จะต้องสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มคน โดยเฉพาะ
 กรรมการระดับต่าง ๆ ให้ได้ การเป็นผู้นำในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน
 เป็นเรื่องสำคัญมาก

2. การพัฒนาบุคคลนั้น จะสำเร็จได้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการมอบหมายอำนาจหน้าที่
 รับผิดชอบ

3. การประชาสัมพันธ์ ต้องมีความสามารถในการหาความเข้าใจกับชุมชน
 และแสวงหาการสนับสนุนกับชุมชนให้ได้

4. การพัฒนาหลักสูตร ต้องเข้าใจและ กำหนดความต้องการที่จำเป็นของชุมชน
 คณะครู บุคลากรอื่น ๆ รวมทั้งนักเรียนด้วย

5. งานธุรการ ต้องมีความสามารถในการจัดเตรียม และวิเคราะห์งบประมาณ

6. งานเกี่ยวกับกฎและระเบียบของ โรงเรียน ต้องมีความแน่ใจว่า การดำเนินงาน
 ในโรงเรียนนั้น ต้องอยู่ในกฎระเบียบอย่างแท้จริง

— แอนเดอร์เซน (Andersen 1982 : 4656-A) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วม
 ของคิษะธิการในประเด็นของงานที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งได้แก่ การบริหารงานวิชาการทั่วไป
 งานหลักสูตรและการสอน การบริการนักเรียน การบริหารธุรการ การบริหารวัสดุอุปกรณ์
 และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแห่งบลรัฐ Iowa กลุ่มตัวอย่างทั้ง 441 คน
 ส่วนใหญ่แสดงทัศนคติว่าภารกิจของคิษะธิการควรเกี่ยวข้องกับมาก ได้แก่ การสร้างความ
 สัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคล จากผลการวิจัย
 ครั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจของคิษะธิการในประเทศไทย โดยส่วนรวมแล้วจะเห็น
 ความแตกต่างกัน เพราะภารกิจของคิษะธิการในประเทศไทย เน้นในเรื่องงานวิชาการ
 แต่คิษะธิการในประเทศไทยเน้นในเรื่องความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

การจัดการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ถือได้ว่าเป็นความผูกพันอย่างใกล้ชิด ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของศึกษานิเทศกร

จากการค้นคว้าลงานการวิจัยในต่างประเทศที่กล่าวมานั้น พบว่า การวิจัยบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศกรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ โดยตรงมีน้อย ส่วนมากจะเป็นการวิจัยรวม ๆ งานหลายด้าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าโครงสร้างการบริหารการศึกษาของต่างประเทศแตกต่างไปจากของประเทศไทย โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา ศึกษานิเทศกรมีขอบเขตของงานกว้างขวาง เพราะมีหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษา แต่การบริหารการศึกษาของประเทศไทยมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงมีการแบ่งงานเป็ไปยว ๆ สำหรับภารกิจของศึกษานิเทศกรจังหวัดจะเน้นหนักทางด้านวิชาการเท่านั้น ถึงกระนั้นก็ตาม จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ศึกษานิเทศกรจังหวัดของประเทศไทย บริหารงานวิชาการโดยเฉลี่ยยังอยู่ในเกณฑ์

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศกรอำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศกรจังหวัดแตกต่างกัน
2. ศึกษานิเทศกรอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศกรจังหวัด แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศกรจังหวัดแตกต่างกัน.

บทที่ 3

วิธีการในการศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบเครื่องมือ
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ในปีการศึกษา 2526 ดังนี้

1. ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ จำนวน 75 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียน จำนวน 154 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 229 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจังหวัด และตำแหน่ง

จังหวัด	จำนวน ข้าราชการอาเภอ	จำนวน ผู้บริหารโรงเรียน	รวม
นครราชสีมา	22	52	74
ชัยภูมิ	13	24	37
บุรีรัมย์	14	26	40
สุรินทร์	13	25	38
ศรีสะเกษ	13	27	40
รวม	75	154	229

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน
คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของข้าราชการจังหวัด
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทัศนะและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการของข้าราชการจังหวัด เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (คุณภาพนวนก)

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาขอบข่ายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการจังหวัดจากหนังสือคู่มือ ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด จากรายงานการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิการศึกษา ศึกษาธิการเขต และศึกษาธิการจังหวัด ประจำปีต่าง ๆ

2. ศึกษาจากแบบสอบถามของ วิทยุโชนุ สาทร (วิทยุโชนุ สาทร 2512 : ภาคผนวก) นิภาพร สุพรรณธิ (นิภาพร สุพรรณธิ 2513 : ภาคผนวก) สถิตย์ โชติกรณ์ (สถิตย์ โชติกรณ์ 2523 : ภาคผนวก) และจากเอกสารตำราวิชาการอื่นๆ

จากการดำเนินการดังกล่าว ได้ขอบข่ายงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด 2 ด้านคือ

1. การวางแผนการศึกษา
2. การนิเทศและติดตามผลการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมงานทั้ง 2 ด้าน ดังนี้
 - 3.1 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยแยกเป็น
 - 3.1.1 การวางแผนการศึกษา 33 ข้อ
 - 3.1.2 การนิเทศและติดตามผลการศึกษา 21 ข้อ
 - 3.2 แบบสอบถามปลายเปิด ทักแนะและขอเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด 4 ข้อ

การตรวจสอบเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข เพื่อให้ได้ข้อความที่ครอบคลุมงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นการหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 คน เพื่อหาความจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2
3. การหาความจำแนกเป็นรายข้อ ใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและ 25% ของกลุ่มต่ำ แล้วทำการทดสอบค่า t (t - test) ปรากฏว่า แบบสอบถามแต่ละข้อมีค่า t สูงกว่า 1.75 ทุกข้อ แสดงว่าแบบสอบถามแต่ละข้อมีอำนาจจำแนกดี
4. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 แสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นสูง

การรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตการศึกษา 11 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
3. การรวบรวมแบบสอบถาม ใช้วิธีส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยกำหนดวันส่งคืนและแนบซองเปล่าติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 229 ฉบับ ได้รับคืน 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.21 ดังแสดง
ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง แยกตามจังหวัดและ
ตำแหน่ง

จังหวัด	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละของ แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน
นครราชสีมา	ศึกษาธิการอำเภอ	22	19	86.36
	ผู้บริหารโรงเรียน	52	47	90.38
ชัยภูมิ	ศึกษาธิการอำเภอ	13	12	92.31
	ผู้บริหารโรงเรียน	24	21	87.50
สุรินทร์	ศึกษาธิการอำเภอ	13	11	84.62
	ผู้บริหารโรงเรียน	25	22	88.00
ศรีสะเกษ	ศึกษาธิการอำเภอ	13	10	76.92
	ผู้บริหารโรงเรียน	27	26	96.30
บุรีรัมย์	ศึกษาธิการอำเภอ	14	11	78.57
	ผู้บริหารโรงเรียน	26	23	88.46
รวม	ศึกษาธิการอำเภอ	75	63	84.00
	ผู้บริหารโรงเรียน	154	139	90.26
รวมทั้งสิ้น		229	202	88.21

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 202 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามที่ได้รับคืน มีความสมบูรณ์ทั้ง 202 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดแยกเป็นกลุ่ม ๆ คือ

2.1 กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน

2.2 กลุ่มศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน

แตกต่างกัน

2.3 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน

ดังแสดงในตาราง 3

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 2

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 3 หาความถี่ และหาคว่ำร้อยละ

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ

5. สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 3 ก่อนทำการวิเคราะห์ได้ประมวลลักษณะงานที่อยู่ในหมวดเดียวกันไว้ด้วยกัน

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน แยกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการบริหารงานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	ประสบการณ์ในการบริหารงาน						รวม	
	ต่ำกว่า 6 ปี		6 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศึกษาธิการอำเภอ	17	26.98	25	39.68	21	33.33	63	31.19
ผู้บริหารโรงเรียน	55	39.57	51	36.70	33	23.74	139	68.81
รวม	72	35.64	76	37.62	54	26.73	202	100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใ้สูตร

(Ferguson, 1971 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ X แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าร้อยละของทักษะหรือข้อเสนอนั้น ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของทักษะหรือข้อเสนอนั้น} = \frac{\text{ความถี่ของทักษะหรือข้อเสนอนั้น}}{\text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ใช้สูตร (Ferguson, 1971 : 62)

$$s = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 $\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 $\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 s_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 s_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
 n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. หากค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามมาตราส่วน
 ประมาณค่าทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)
 ใช้สูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือที่จะวัด
 s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. ทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง
 2 กลุ่ม ตามสมมติฐานข้อ 1 ใช้สูตร t (ฐศวี วงศ์รัตนะ 2525 : 129)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
 $\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

$$\begin{array}{l}
 n_1 \quad \text{แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1} \\
 n_2 \quad \text{แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2} \\
 \text{โดยมี df} = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\left[\frac{s_1^2}{\frac{n_1}{n_1-1}} \right]^2 + \left[\frac{s_2^2}{\frac{n_2}{n_2-1}} \right]^2}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 \text{เมื่อ } s_1^2 \quad \text{แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1} \\
 s_2^2 \quad \text{แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2} \\
 n_1 \quad \text{แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1} \\
 n_2 \quad \text{แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2}
 \end{array}$$

5. เปรียบเทียบทักษะของกลุ่มตัวอย่าง ตามสมมติฐานข้อ 2 และข้อ 3
 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance) หรือการวิเคราะห์แบบทางเดียว (One-Way Classification)
 ใช้สูตร (ซูกรี วงศ์รัตน์ 2525 : 152)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่พิจารณาใน F - distribution

MS_B แทน Mean Square between groups

MS_W แทน Mean Square within groups

เมื่อทดสอบ F - test แล้ว ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman Keuls

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อความเข้าใจตรงกัน จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
N	แทน จำนวนประชากรอาเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน ความแปรปรวน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ใน F - distribution
MS_B	แทน Mean square between groups
MS_W	แทน Mean square within groups
SS	แทน Sum of square
MS	แทน Mean square
df	แทน degree of freedom

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานหัตนะของประชากรอาเภอและผู้บริหารโรงเรียน

ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐาน ทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

งานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด	ศึกษาธิการอำเภอ		ผู้บริหารโรงเรียน		เฉลี่ยรวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
การวางแผนการศึกษา	3.4315	0.7021	2.5169	0.6680	2.9742	0.6850
การนิเทศและติดตามผลการศึกษา	3.3568	0.8117	2.4156	0.7991	2.8862	0.8054
เฉลี่ยรวม	3.3941	0.7569	2.4662	0.7335	2.9302	0.7452

จากตาราง 5 แสดงว่า ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะสอดคล้องกันเกี่ยวกับสาเหตุที่ศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการได้ไม่มากนัก อันดับแรกเป็นเพราะศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานอื่น ๆ มากกว่างานวิชาการ รองลงมาได้แก่บทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัดไม่ชัดเจนและขาดบุคลากรอันดับสุดท้ายได้แก่อื่น ๆ เช่น ขาดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น

ตาราง 6 ร้อยละของข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

ข้อเสนอแนะ	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน	เฉลี่ยรวม
เกี่ยวกับความสนใจและบุคลากร	40.74	49.22	46.70
เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่	48.15	37.50	40.66
อื่น ๆ	11.11	13.28	12.64
รวม	100	100	100

จากตาราง 6 แสดงว่า ข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยส่วนรวม อันดับแรกได้แก่ ศึกษานิเทศก์จังหวัดควรให้ความสนใจบริหารงานวิชาการ และควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อปฏิบัติงานวิชาการเพิ่มขึ้น รองลงมา

ได้แก่การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดให้ชัดเจน อันับสุดท้ายได้แก่อื่น ๆ เช่น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดควรได้รับงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนอย่างเพียงพอ

หากพิจารณาข้อเสนอแนะที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดเป็นรายกลุ่ม พบว่า ข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภออันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ รองลงมาได้แก่ การให้ความสนใจและบุคลากร อันดับสุดท้ายได้แก่อื่น ๆ ส่วนข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน อันดับแรกได้แก่ การให้ความสนใจและบุคลากร รองลงมาเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ อันดับสุดท้าย ได้แก่อื่น ๆ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

ตาราง 7 เปรียบเทียบทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ศึกษาธิการอำเภอ	63	183.7302	1498.78	8.5586 ^{***}
ผู้บริหารโรงเรียน	139	133.7842	1427.08	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 $t_{(.001, 117)} = 3.373$

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 โดยที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอมีทัศนคติว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการมากกว่าทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

เนื่องจากได้แบ่งงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดออกเป็นสองด้าน คือ ด้านการวางแผนการศึกษา และด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดตามทัศนคติของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองด้านดังกล่าว ได้ผลดังแสดงในตาราง 8 และตาราง 9

ตาราง 8 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดด้านการวางแผนการศึกษา

งานวิชาการ	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
การวางแผนการศึกษา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	63	113.2381	536.8295	8.7061 ***
	ผู้บริหารโรงเรียน	139	83.0575	486.0112	

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 $t(.001, 117) = 3.373$

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดด้านการวางแผนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ มีทัศนคติว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานด้านการวางแผนการศึกษามากกว่าทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

ตาราง 9 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา

งานวิชาการ	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
การนิเทศและติดตามผลการศึกษา	ศึกษานิเทศก์อำเภอ	63	70.4921	290.5765	7.6715 ^{* 2}
	ผู้บริหารโรงเรียน	139	50.7266	281.6204	

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 $t_{(.001, 117)} = 3.373$

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ มีทัศนคติว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษามากกว่าทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการ
บริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

ตาราง 10 เปรียบเทียบทักษะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
MS_F	3576.35	2	1788.175	1.2008
MS_W	89351.24	60	1489.187	
รวม	92927.59	62		

จากตาราง 10 แสดงว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการ
บริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

ตาราง 11 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกันที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
MS_B	12361.71	2	6180.855	4.5524 [*]
MS_W	184647.76	136	1357.7014	
รวม	197009.47	138		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F_{(.05, 2, 136)} = 3.07$

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Newman Keuls ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

ประสบการณ์		ต่ำกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	122.8181	137.7451	145.9394
ต่ำกว่า 6 ปี	122.8181	—	14.927	23.1213
6 - 10 ปี	137.7451		—	8.1943
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	145.9394			—

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

r	2	3
$q_{.99}(r, 136)$	3.64	4.12
$\sqrt{MS_{w/ก}} q_{.99}(r, 136)$	20.2064	22.8709

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด แตกต่างจากทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์นี้แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการมากกว่าทักษะของ

ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

เนื่องจากได้แบ่งงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดออกเป็นสองด้าน คือ ด้านการวางแผนการศึกษา และด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษาจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกันทั้งสองด้านด้วย ดังแสดงในตาราง 13 และตาราง 15

ตาราง 13 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการวางแผนการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
MS _B	4305.58	2	2152.79	* 4.6648
MS _W	62763.96	136	461.4997	
รวม	67069.54	138		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F(.05, 2, 136) = 3.07$

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการวางแผนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Newman Kuls ปรากฏผลการเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการวางแผนการศึกษา

ประสบการณ์	ต่ำกว่า 6ปี 6 - 10ปี มากกว่า 10ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	76.5636	85.4118	90.2424
ต่ำกว่า 6 ปี	76.5636	-	8.8482	13.6788 *
6 - 10 ปี	85.4118		-	4.8306
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	90.2424			-

*,

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

r	2	3
q .99 (r, 136)	3.64	4.12
$\sqrt{\frac{MS_W}{n}} q .99 (r, 136)$	11.7809	13.3344

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดคานการวางแผนการศึกษาแตกต่างจากทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนการศึกษามากกว่าทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15° เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด กำนันการนิเทศ
และติดตามผลการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
MS_B	2046.87	2	1023.435	3.7805 *
MS_W	36816.75	136	270.7114	
รวม	38863.62	138		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $F(.05, 2, 136) = 3.07$

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
แตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด กำนันการนิเทศ
และติดตามผลการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อ
ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman Keuls ปรากฏผลการ
เปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์
ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด
จันทบุรี และติดตามผลการศึกษา

ประสบการณ์	ต่ำกว่า 6 ปี 6 - 10 ปี มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	46.2545	52.3333	55.6970
ต่ำกว่า 6 ปี	46.2545	—	6.0788	9.4425 *
6 - 10 ปี	52.3333		—	3.3637
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	55.6970			—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

r	2	3
q .95 (r, 136)	2.77	3.31
$\sqrt{\frac{F_{S.W.}}{n}}$ q .95 (r, 136)	6.8663	8.2049

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี และติดตามผลการศึกษา แตกต่างจากทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์นี้แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน

มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีทัศนะว่าศึกษาวิชาการจังหวัดบริหารวิชาการด้านการนิเทศและ
ติดตามผลการศึกษามากกว่าทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
ต่ำกว่า 6 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ
6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กระจุกตัวอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์อำเภอ 75 คน และผู้บริหารโรงเรียน 154 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 229 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มี

3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบ (Check - list) เพื่อทราบสถานภาพเกี่ยวกับตำแหน่งและประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยข้อความถามการวางแผนการศึกษา 33 ข้อ และงานการนิเทศและติดตามผลการศึกษา 21 ข้อ รวมข้อถามทั้งสิ้น 54 ข้อ

ตอนที่ 3 ถามทัศนะและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) รวม 4 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานทัศนะและข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดโดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของบุคลากรตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอและบุคลากรตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยใช้ $t - test$

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกันที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกันที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ปรากฏผลดังนี้

1. ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการบริหารงานด้านการวางแผนการศึกษามากกว่าด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม พบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีทัศนะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย โดยทั้งสองกลุ่มมีทัศนะสอดคล้องกันว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานด้านการวางแผนการศึกษามากกว่าด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ทัศนะและข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดจากแบบสอบถามปลายเปิด ปรากฏผลดังนี้

1.1 ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดสอดคล้องกันว่า การที่ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการได้ไม่มาก ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายการบริหาร การศึกษาที่มุ่งหวังให้ผู้บริหารการศึกษบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากนั้น มีสาเหตุสำคัญ ๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรก ได้แก่ เป็นเพราะศึกษาธิการจังหวัดให้ความสนใจและบริหารงานอื่น ๆ มากกว่างานวิชาการ รองลงมาเป็นเพราะบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดไม่ชัดเจนและขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาการ และอันดับสุดท้ายมีสาเหตุด้านอื่น ๆ เช่น ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

1.2 ข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนโดยส่วนรวม พบว่า การที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดนั้น อันดับแรกศึกษาธิการจังหวัดควรให้ความสนใจบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น และควรปรับปรุงบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานวิชาการได้

เป็นอย่างที่ ตลอดทั้งควรได้รับการจัดสรรอัตรากำลังเพื่อปฏิบัติงานด้านนี้เพิ่มขึ้น รองลงมาได้แก่การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดให้ชัดเจน ในอันที่จะให้อำนาจให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอันค้ำสุดท้ายได้แก่เรื่องอื่น ๆ เช่น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดควรได้รับการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม พบว่า ข้อเสนอแนะของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด อันดับแรกได้แก่การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดให้ชัดเจน รองลงมาได้แก่ศึกษาธิการจังหวัดควรให้ความสนใจบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น และควรปรับปรุงค่านบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และอันค้ำสุดท้าย ได้แก่เรื่องอื่น ๆ ส่วนข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน อันดับแรกได้แก่ ความสนใจและบุคลากร รองลงมาได้แก่การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัด และอันค้ำสุดท้ายได้แก่เรื่องอื่น ๆ

2. ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านคือ ด้านการวางแผนการศึกษา และด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการวางแผนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2 ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2

4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน ก็คือ ด้านการวางแผนการศึกษา และด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

4.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการวางแผนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบทักษะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ทักษะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ผลการวิจัยโดยส่วนรวม พบว่า ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียน มีทักษะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งศักดิ์ ป้องกงลาด (รุ่งศักดิ์ ป้องกงลาด 2519 : 44) และ กองพันธ์ พลแสน (กองพันธ์ พลแสน 2526 : 62) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการอำเภออยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานด้านการวางแผน การศึกษามากกว่าด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้แสดงว่า ศึกษาธิการจังหวัดให้ความสำคัญแก่การวางแผนการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงงานที่รับผิดชอบ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี กอดองกา (อัมพร วิจิตรพันธ์

และอัญชลี คอคงคา 2523 : 143) ที่กล่าวว่า การวางแผนการศึกษา เป็นการวางแผนทางดำเนินการศึกษาของชาติในอนาคต ด้วยวิธีแก้ไขปรับปรุงหรือขยายการศึกษาทั้งนี้เพื่อลดความผิดพลาดและความสับสนเป็นภารกิจหลักที่สำคัญที่ผู้บริหารการศึกษาพึงกระทำเป็นอันดับแรกก่อนดำเนินการปฏิบัติงานใด ๆ ส่วนการบริหารงานด้านกรณีพิเศษและติดตามผลการศึกษาที่ได้รับการปฏิบัติอยู่ในอันดับรองลงมานั้น อาจเป็นเพราะศึกษาธิการจังหวัดมีการกิจที่จะต้องรับผิดชอบงานที่กรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้มาก จึงไม่มีเวลาที่จะบริหารงานด้านนี้ที่มีลักษณะที่จะต้องออกไปปฏิบัติงานตามท้องถิ่นต่าง ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวุฒิ จุลพรหม (วุฒิ จุลพรหม 2521 : จ) ที่พบว่า งานวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นอันดับแรก ได้แก่ การนิเทศการศึกษา รองลงมาได้แก่การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในท้องถิ่น

ผลการวิจัยเป็นรายกลุ่มพบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีทัศนะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย โดยที่ทั้งสองกลุ่มมีทัศนะสอดคล้องกันว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานด้านการวางแผนการศึกษามากกว่าด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา

การที่ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับที่ไม่มากนักนี้ ไม่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารการศึกษาและความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการให้ผู้บริหารการศึกษาให้ความสนใจบริหารงานวิชาการในระดับมาก และถือเป็นภารกิจที่สำคัญอันดับแรกถึงผลการวิจัยของ กาน หลาคอม (กาน หลาคอม 2521 : 83) ที่พบว่าครูใหญ่อยากให้หัวหน้าหมวดการศึกษาสนใจงานวิชาการมากขึ้น และถือเป็นความสำคัญอันดับแรก แต่การที่ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับไม่มากดังกล่าวนี้นอกจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า มีสาเหตุ ปัญหา อุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียน ดังนี้

1.1 สาเหตุ ปัญหา อุปสรรค ที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
 ศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน เรียงลำดับ
 จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1.1 ศึกษานิเทศก์ให้ความสนใจและใช้เวลาในการบริหาร
 งานอื่น ๆ เช่น งานธุรการ การเงิน การบริหารงานบุคคล มากกว่างานวิชาการ
 แม้การออกไปตรวจเยี่ยมสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอหรือโรงเรียนก็ไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่น
 ที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์ทางวิชาการ เช่น ไปตรวจการก่อสร้าง ไปสอบสวน ไปในโอกาส
 ที่โรงเรียนเชิญเปิดงานหรือร่วมงานที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
 สมชาย สุขชาติ (สมชาย สุขชาติ 2524 : จ) ที่พบว่า งานที่ผู้บริหารโรงเรียน
 ให้ความสำคัญปฏิบัติด้วยตนเอง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ งานธุรการ การเงิน
 อาคารสถานที่ งานบุคคล งานกิจกรรมนักเรียน งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงาน
 วิชาการเป็นลำดับสุดท้าย

1.1.2 เกี่ยวกับเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
 ไม่ชัดเจน อำนาจในการควบคุมบังคับบัญชาบุคลากรในสถานศึกษามีน้อย ไม่เอื้ออำนวยต่อ
 การบริหารงานวิชาการ สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดขาดบุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้าน
 วิชาการ หรือแม้ที่มีอยู่ก็เพียงปฏิบัติงานวิชาการในเชิงธุรการเท่านั้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของสุจินต์ แยมแพ (สุจินต์ แยมแพ 2521 : ก) และ กองการ
 เจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวง
 ศึกษาธิการ 2525 : 14) ที่พบว่า บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์อำเภอได้ปฏิบัติ
 งานด้านอื่น ๆ มากเป็นอันดับแรก รองลงมาคืองานการเงิน การบัญชี การจ้างและ
 การบริหารงานบุคคล และงานวิชาการเป็นอันดับสุดท้าย เท่าที่เป็นอยู่ศึกษานิเทศก์อำเภอ
 ไม่ค่อยมีบทบาทเกี่ยวกับงานวิชาการมากนัก เนื่องจากสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอขาด
 บุคลากรปฏิบัติงานวิชาการ บทบาทของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่ชัดเจน ขาดกฎหมายรองรับ
 ขาดงบประมาณสนับสนุน ไม่มีอำนาจในการสั่งการบังคับบัญชา

1.1.3 เกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์
 การขาดขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน เพราะงานวิชาการเป็นงานที่เห็นผลช้า จะต้องได้

รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และส่งเสริมขวัญกำลังใจอยู่เสมอ การขาดปัจจัยที่จำเป็นในการปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานมีอุปสรรคและได้ผลงานที่ไม่เท่าที่ควร

ผลการวิจัยค้นพบเพิ่มเติมว่า ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุ ปัญหา อุปสรรคที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดสอดคล้องกัน อันได้แก่ 1. เป็นเพราะศึกษานิเทศก์จังหวัดให้ความสนใจและบริหารงานอื่น ๆ มากกว่างานวิชาการ รองลงมาได้แก่ บทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัดไม่ชัดเจนและขาดบุคลากร และเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ เช่น ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นอันดับสุดท้าย

1.2 ข้อเสนอแนะตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า การที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดนั้น ศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมีข้อเสนอแนะโดยส่วนรวม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1.1 เกี่ยวกับความสนใจและบุคลากร ศึกษานิเทศก์จังหวัดจะต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับงานวิชาการเพิ่มขึ้นและได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ เป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชโลมใจ ถึงการวิจัย (ชโลมใจ ถึงการวิจัย 2525 : ฉ) ที่พบว่า การที่ผู้อำนวยการการประเมิณศึกษาจังหวัดจะบริหารงานต่าง ๆ ประสพผลสำเร็จได้นั้น ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และควรสำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโท ควรเป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในระดับปริญญา มีลักษณะเป็นผู้นำ และสอดคล้องกับแนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (ประชุม รอดประเสริฐ 2526 : 2) ที่กล่าวว่า การที่จะบริหารงานให้ประสพผลสำเร็จตามจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ เพราะผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำนั้นถือว่าเป็นหลักชัยของหน่วยงาน จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังนั้นหากศึกษานิเทศก์จังหวัดให้ความสนใจในการบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีคุณลักษณะเป็นผู้นำทางวิชาการแล้ว ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการที่รับผิดชอบย่อมมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นด้วย

เกี่ยวกับค่านิยมบุคลากรนั้น คือ ศึกษานิเทศก์อาเภอและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะว่า สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดควรมียุทธศาสตร์ เพื่อปฏิบัติงานวิชาการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะควรมีผู้เชี่ยวชาญศึกษานิเทศก์จังหวัดฝ่ายวิชาการ เพิ่มขึ้นทุกจังหวัด ศึกษานิเทศก์จังหวัดควรหมั่นพัฒนาปรับปรุงบุคลากรในสำนักงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาการอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจิตร วรุตบางกูร (วิจิตร วรุตบางกูร 2525 : 37) ที่กล่าวว่า ภาระหน้าที่สำคัญของผู้นำก็คือการรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องทำหน้าที่พัฒนาผู้ร่วมงานให้มีความสามารถในการทำงาน มีสัมพันธภาพอันดีต่อกัน อำนวยความสะดวกในการทำงาน คัดสรรใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

1.2.2 เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ควรพิจารณาบทบาทกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัดให้ชัดเจน เพราะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษานั้น บางอย่างกรมสามัญศึกษาหรือกรมวิชาการ ดำเนินการเอง บางอย่างมอบให้เขตการศึกษา หรือกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา และบางอย่างมอบให้ศึกษานิเทศก์จังหวัด ซึ่งมีขอบข่ายการมอบหมายงานไม่ชัดเจน เหลื่อมล้ำซ้อนกัน ศึกษานิเทศก์จังหวัดเกิดความลังเลใจในบทบาทของตน และละเลยไม่ปฏิบัติเพราะเห็นว่าอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจนและมีหน่วยงานอื่นรับผิดชอบอยู่แล้ว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนุ กลิ่นจันทร์ (มนุ กลิ่นจันทร์ 2522 : 182) ที่พบว่า การที่จะให้ศึกษานิเทศก์อาเภอปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ได้นั้น กระทรวงศึกษานิเทศก์จะต้องกำหนดขอบเขตและหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนของศึกษานิเทศก์อาเภอให้ชัดเจน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2519 : 128) ที่กล่าวว่า การให้ใครทำงานโดยมิให้เขามีอำนาจบางอย่าง เขาอาจทำงานนั้นไม่สำเร็จ ขณะเดียวกันถ้าให้เขาทำงานโดยไม่ต้องรับผิดชอบ เขาก็อาจจะทำอย่างขาดความรอบคอบ ขาดความระมัดระวัง เพราะเขารู้ตัวว่าถ้าผิดพลาดตนเองก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

1.2.3 เกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ เช่น สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัดควรได้รับงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนอย่างเพียงพอ เพราะงานวิชาการ เป็นงานที่จะต้อง

ใช้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์มาก มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และควรใช้ผลงานทางวิชาการ ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบแก่ผู้ปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจ และจูงใจให้บุคลากรทางการศึกษาให้ความสนใจ เอาใจใส่ในงานวิชาการอย่างจริงจัง

หากพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายกลุ่ม พบว่า ข้อเสนอแนะของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด อันดับแรกได้แก่ การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัด รองลงมาได้แก่ กศึกษานิเทศก์จะต้องให้ความสนใจบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น ตลอดจนเพิ่มบุคลากรและปรับปรุงพัฒนาบุคลากรในสำนักงาน อันดับสุดท้ายได้แก่เรื่องอื่น ๆ ส่วนข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน อันดับแรกได้แก่ กศึกษานิเทศก์จะต้องให้ความสนใจบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้นตลอดทั้งเพิ่มบุคลากรและปรับปรุงพัฒนาบุคลากรในสำนักงาน รองลงมาได้แก่การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัด อันดับสุดท้ายได้แก่เรื่องอื่น ๆ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอมีทัศนะว่า กศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการมากกว่าทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

เมื่อแยกวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายด้าน ก่อ ด้านการวางแผนการศึกษาและด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดด้านการวางแผนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอมีทัศนะว่า กศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนการศึกษามากกว่าทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

2.2 ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี และติดตามผลการศึกษาค้นคว้าต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ มีทัศนะว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการด้านกาญจนบุรี และติดตามผลการศึกษามากกว่าทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

การที่ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะแตกต่างกันเช่นนี้ เนื่องจากสายการบังคับบัญชาและขอบข่ายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนลักษณะการปฏิบัติงานของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน กล่าวคือ ศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัดต่างก็สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สายการบังคับบัญชา และลักษณะการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอขึ้นตรงต่อศึกษานิเทศก์จังหวัด ซึ่งมีการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับศึกษานิเทศก์จังหวัดอย่างใกล้ชิดอยู่เป็นประจำ ส่วนผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งอธิบดีกรมสามัญศึกษามอบอำนาจการบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษาบางส่วนให้ผู้อำนวยการจังหวัดควบคุมดูแลโดยมีศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้ศึกษานิเทศก์จังหวัดอีกต่อหนึ่ง รายงานของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่จะผ่านศึกษานิเทศก์จังหวัดมีเพียงบางส่วนเท่านั้น โดยเฉพาะเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ บางอย่างกรมดำเนินการเอง และบางอย่างอยู่ในความรับผิดชอบของเขตการศึกษา บางอย่างกลุ่มโรงเรียนดำเนินการเอง และบางอย่างอยู่ในความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์จังหวัด จึงทำให้การติดต่อประสานงานด้านวิชาการระหว่างศึกษานิเทศก์จังหวัดกับผู้บริหารโรงเรียนค่อนข้างไปค้ำ ค้ำยเหตุนี้จึงทำให้ทัศนะของผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้แสดงว่าตำแหน่งของบุคคลที่แตกต่างกันเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดทัศนะแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประมวล คันยะ (ประมวล คันยะ 2522 : 87) ที่พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในวิทยาลัยครูได้แก่ อาจารย์ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าคณะวิชาและผู้บริหาร มีทัศนะตอบทบทวนจริงด้านวิชาการของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของศึกษานิกรอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิกรจังหวัด

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิกรอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน สามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิกรจังหวัดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ศึกษานิกรอำเภอและศึกษานิกรจังหวัด ต่างก็สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษานิกรอำเภอมีสายงานการบังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อศึกษานิกรจังหวัด ซึ่งโดยลักษณะการปฏิบัติงานจึงมักมีการติดต่อประสานงาน เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่เป็นประจำ ถึงแม้ศึกษานิกรอำเภอจะมีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน แต่ก็มีโอกาสได้ปฏิบัติงานใกล้ชิดและรับทราบข่าวสารข้อมูลจากศึกษานิกรจังหวัดเหมือนกัน จึงทำให้ศึกษานิกรอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิกรจังหวัดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของเนติ นิลสาย (เนติ นิลสาย 2517 : 60) ที่พบว่า ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะตอบทบาทของศึกษานิกรอำเภอกันวิชาการไม่แตกต่างกัน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิกรจังหวัด

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน สามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิกรจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิกรจังหวัดแตกต่างจากทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน

ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการมากกว่าทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 – 10 ปี และ 6 – 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผนการศึกษา และด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

4.1 ด้านการวางแผนการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์ด้านการวางแผนการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์ด้านการวางแผนการศึกษาแตกต่างจากทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 – 10 ปี และ 6 – 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนการศึกษามากกว่าทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 – 10 ปี และ 6 – 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

4.2 ด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์ด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการ

ของศึกษาธิการจังหวัดด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษามากกว่าทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศและติดตามผลการศึกษามากกว่าทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 6 ปี กับ 6 - 10 ปี และ 6 - 10 ปี กับมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทักษะไม่แตกต่างกัน

การที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดแตกต่างกันนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากนั้นมักเป็นผู้ที่มีความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ได้รับแต่งตั้งให้รับผิดชอบบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ประจำอำเภอหรือประจำจังหวัดที่มีขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบและปริมาณงานมาก หรือได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการร่วมบริหารงานกับศึกษาธิการจังหวัด มีการติดต่อประสานงานกันอยู่เสมอ ทำให้มีโอกาสดูเห็นผลงานของศึกษาธิการจังหวัดได้ชัดเจน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำ มักเป็นผู้บริหารใหม่ที่ได้รับแต่งตั้งให้รับผิดชอบบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น โรงเรียนมัธยมประจำตำบลในอำเภอต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัด มีขอบข่ายรับผิดชอบปริมาณงานน้อย และมักเป็นผู้ที่ไม่ค่อยมีบทบาทในการบริหารงานร่วมกับศึกษาธิการจังหวัด โอกาสที่จะติดต่อประสานงานกับศึกษาธิการจังหวัดจึงมีน้อย นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำ มักมีความคาดหวังว่าศึกษาธิการจังหวัดควรจะบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก แต่ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ด้วยเหตุนี้จึงมีผลให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดทั้งด้าน การวางแผนการศึกษาและดำเนินการนิเทศและติดตามผลการศึกษาแตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากมีทักษะว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการทั้งด้านการวางแผน การศึกษาและดำเนินการนิเทศและติดตามผลการศึกษา มากกว่าทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์

ในการบริหารงานค่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประมวล คันปะ (ประมวล คันปะ 2522 : 93) ที่พบว่า ผู้บริหารของวิทยาลัยครูที่มีประสบการณ์มากเห็นว่าหัวหน้าคณะวิชาของวิทยาลัยครูได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการมากกว่าความเห็นของผู้บริหารที่มีประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ศึกษาธิการจังหวัดบริหารงานวิชาการได้ไม่มากนัก เพราะมีสาเหตุและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ กันไปแล้ว ผู้วิจัยจึงใคร่เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้ศึกษาธิการจังหวัดสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. สำหรับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 ควรพิจารณาปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ทราบขอบข่ายอำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบในอันที่จะเอื้ออำนวยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความมั่นใจ

1.2 ควรมุ่งพัฒนาให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้นำทางวิชาการ และให้ศึกษาธิการจังหวัดสนใจงานวิชาการเพิ่มขึ้น

1.3 ควรเพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานวิชาการให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด โดยให้มีผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดฝ่ายวิชาการอีกตำแหน่งหนึ่งทุกจังหวัด และให้มีคณะกรรมการทางวิชาการประกอบด้วยผู้ที่มีวุฒิบริญญาตรีขึ้นไป

1.4 เนื่องจากงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการบริหารงาน จึงควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพิ่มขึ้น เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความสะดวก

2. สำหรับศึกษาธิการจังหวัด

2.1 ควรหมั่นศึกษาหาความรู้ทางวิชาการอยู่เสมอ เช่น หลักสูตร วิธี การสอน การนิเทศการศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรให้ความสนใจและบริหารงานวิชาการเพิ่มขึ้น ส่วนงานด้านธุรการ การเงิน การบริหารบุคคล ก็ควรบริหารงานด้วยความถูกต้องรวดเร็วในลักษณะที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้การบริหารงานวิชาการดียิ่งขึ้น

2.3 ควรพัฒนาปรับปรุงบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานทางวิชาการ และบริการงานวิชาการให้แก่หน่วยงานในสังกัด และผู้ใช้บริการด้วยความรวดเร็ว

3. สำหรับศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียน

ควรสนับสนุนให้ความร่วมมือในการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด เช่น เสนอแนะหรือรายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับงานวิชาการให้ ศึกษาธิการจังหวัดทราบ

4. สำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย และเฉพาะท้องถิ่น ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมน่าจะได้อีกมาก ค้นคว้าในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.1 ศึกษาการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของ ศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4.2 ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของศึกษาธิการจังหวัด

4.3 ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานของศึกษาธิการจังหวัดต่าง ๆ เช่น ด้านการเงิน ธุรการ การบริหารงานบุคคล เป็นต้น

4.4 ศึกษาคุณลักษณะ คุณสมบัติที่เหมาะสม ของผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการจังหวัด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กองพันธ์ พลแสน พฤติกรรมการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดอุบลราชธานี ปรินทิพย์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 97 หน้า อักษรนา
กาน หลาคอม บทบาทของหัวหน้าหมวดการศึกษา ตามทัศนะของครูใหญ่โรงเรียน
ประชาบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ปรินทิพย์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 115 หน้า อักษรนา
กิตติมา ปรีดีดิลก ทฤษฎีบริหารองค์การ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 339 หน้า

เกรียง กิริติกร "คาบบรรยายเรื่องงานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัดที่เกี่ยวข้องกับ
กรมสามัญศึกษา" ใน รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษา และศึกษานิเทศก์จังหวัด
หัวราชนาณาจักร ประจำปี พ.ศ. 2515 หน้า 62 - 67 กองกลาง สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2515

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 687/2519 เรื่อง อานาจนหน้าที่ และแนวปฏิบัติราชการ
ของศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์อำเภอ ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519

ชโลมใจ กิงการวัฒน์ คุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการบริหารงานของ
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2525, 111 หน้า อักษรนา

ชูศรี วงศ์รัตนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย เจริญผล 2525, 252 หน้า

ชงชัย สันติวงศ์ องค์การและการบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2519,
525 หน้า

ธรรมนุญ วิสัยจร การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา กรมสามัญศึกษา
ในส่วนภูมิภาค สงขลา โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย 2524, 16 หน้า

นิภาพร สุพันธ์ เวลาปฏิบัติงานของศึกษาธิการจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 106 หน้า อักสาเนา

เนติ นิลสาย การศึกษามหาบทของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะของครูใหญ่โรงเรียน
ประชาบาล ในจังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2517, 80 หน้า อักสาเนา

บรรจง ชูสกุลชาติ และคุณหญิง วงศ์ศิริธร "งานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ"
ใน ศึกษา 26 หน้า 95 กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2525

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 89 ตอนที่ 145
ลงวันที่ 29 กันยายน 2515

ประกาศครุสภา เรื่อง มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู ลงวันที่ 16 มกราคม
2521

ประชุม รอดประเสริฐ ผู้นำและพฤติกรรมการบริหารงาน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 134 หน้า

ประมวล ตันยะ บทบาทที่ปฏิบัติจริงและคาดหวังของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครู
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522,
114 หน้า อักสาเนา

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา "สถาบันครุศึกษา และการสร้างสรรค์สังคมไทย"
ครูศาสตร์ 11(1) : 1 - 8 กรกฎาคม - กันยายน 2525

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน กองการเจ้าหน้าที่ การปรับปรุงงานและบทบาท
ของศึกษาธิการจังหวัด 2526, 15 หน้า

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน กองแผนงาน แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อความ
อยู่รอดของชาติของกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์ศาสนา 2522, 45 หน้า

พจน์ สะเพียรชัย "ทัศนะทางการศึกษา" จุลสารการศึกษา 7(3) : 3 กุมภาพันธ์ -
มีนาคม 2526

- พนัส หันนาคินทร์ การศึกษาของไทย วัฒนาพานิช 2521, 226 หน้า
- _____ หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช 2524, 263 หน้า
- บุญ โสธร บทบาทของศึกษานิเทศก์ โรงพิมพ์ศาสนา 2512, 135 หน้า
- _____ หลักบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 วัฒนาพานิช 2519, 536 หน้า
- _____ การบริหารการศึกษา ศ.ศ. การพิมพ์ 2523, 504 หน้า
- บุญ กลิ่นจันทร์ ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ต่อการปฏิบัติงานวิชาการใน
โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2522, 229 หน้า อักสาเนา
- เมธี บิลันชนานนท์ การบริหารงานบุคคลในวงการศึกษา จรัสสินทวงศ์ 2523,
261 หน้า
- รุ่งศักดิ์ ป้องกงลาด การประเมินสมรรถภาพการบริหารงานของศึกษานิเทศก์
ในเขตการศึกษา 11 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2519, 75 หน้า อักสาเนา
- ลวน สายยศ และอังกา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีกิจ
การพิมพ์ 2524, 286 หน้า
- วิจิตร วรุตบางกูร ศิลปศาสตร์นำสู่สำหรับผู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 229 หน้า
- วุฒิ จุลพรหม การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 211 หน้า อักสาเนา
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง สำนักงานวางแผนการศึกษา สาระสำคัญของการวางแผน
การศึกษา โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ 2508, 180 หน้า
- สมชาย สุขชาติ การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต
การศึกษา 11 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 153 หน้า
อักสาเนา

สมพงษ์ เกษมสิน การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช
2523, 360 หน้า

_____ การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 7 ไทยวัฒนาพานิช 2523, 338 หน้า
สมาน แสงมะลิ "คำกล่าวเปิดการประชุมสัมมนาศึกษาธิการเขต และศึกษาธิการ
จังหวัดทั่วราชอาณาจักร ประจำปีงบประมาณ 2526" ใน ศึกษา 26 หน้า 6 - 9
กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2525

สถิตย์ โชติกรณ์ พฤติกรรมการบริหารงานที่พึงปรารถนาของศึกษาธิการจังหวัดใน
ภาคใต้ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2523,
84 หน้า อักสาเนา

สามัญศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่
จึงเจริญการพิมพ์ 2522, 506 หน้า

สีปนนท์ เกตุทัต "คำกล่าวเปิดการประชุมสัมมนาศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการเขต
ทั่วราชอาณาจักร ประจำปีงบประมาณ 2525" ใน ศึกษา 25 หน้า 6
กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2524

สุจินต์ แยมแพ ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการใน
โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 211 หน้า อักสาเนา

สุพิชญา ชีระกุล กาญจนนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร การนิเทศ
การศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4 วิทยากร 2524, 312 หน้า

เสริม ณ นคร "สาส์น ๗๗๖ ร่องนายกรัฐมนตรีนุ ประชานุกรมการการศึกษาแห่งชาติ
เนื่องในวาระครบรอบ 24 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ"
จุลสารการศึกษา 7(3) : 2 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2526

เสริมศักดิ์ ศรีสุวรรณ ทางอาชีพไปสู่ตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ และศึกษาธิการจังหวัด
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 108 หน้า อักสาเนา

* หทัย หทัยภิรมย์ "บทบาทของศึกษาธิการอำเภอ : ภูมิหลัง" วิทยาสาร 26(32) :

11 - 14 22 กรกฎาคม 2518

อภัย จันทวิมล นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์คุรุสภา 2517,
167 หน้า

อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี คอคงคา เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523, 365 หน้า
เอกวิทย์ ณ ถลาง "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ" ใน ประมวลบทความ
ทางการศึกษา สำหรับผู้บริหาร หน้า 100 พระปฐมการพิมพ์ 2523

Andersen, John Kent. "Superintendent's Involvement in the Execution of Selected Administrative Tasks," Dissertation Abstracts International. 42(11) 4656 - A, May, 1982.

Bishop, Leslee J. and Gerald R. Firth. "New Conceptions of Supervision," Educational Leadership. 34(8) : 572 - 579, May, 1977.

Bradley, Judy. "Staff Development in Further Education," Educational Research. 25(1) 21 - 27, February, 1983.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1971. 492 p.

Fox, Dennis Wado. "Perceptions of Leads in Educational Administration Regarding Expected Competencies of Future Public School Superintendents," Dissertation Abstracts International. 40(4) . 1777 - A, October, 1979.

Hager, James L. and L.E. Scarr. "Effective Schools - Effective Principals . How to Develop Both," Educational Leadership. 40(5) : 38, February, 1983.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. New Jersey, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1963. 557 p.

Spears, Harold. Improving the Supervision of Instruction. New York, Prentice - Hall, Inc., 1955. 478 p.

Willard, David Thomas. "Perceptions of the Superintendency by Suburban School Board Members and Superintendents. Dissertation Abstracts International. 34(8) 4667 - A, February, 1974.

ภาคผนวก

(สำเนา)

ท. ทม 1007/1141

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2 ธันวาคม 2526

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ฉบับ

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นายภุชงค์ ศรีสุภา เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะขอความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอและ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 "

ทั้งนี้ อยู่ในความควบคุมดูแลของ อาจารย์ทวีวัฒน์ หอมเย็น ประธาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูเรี วงศ์รัตนะ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน คือ ขอความกรุณาตอบแบบสอบถาม
ตามแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้ และส่งแบบสอบถามที่ท่านได้กรอกข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว
กลับคืนไปยังนิสิต ภายในวันที่ 16 ธันวาคม 2526 ตามที่อยู่ต้นแบบมาด้วยนี้ เพื่อที่นิสิต
จะได้นำข้อมูลดังกล่าวไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนอื่น ๆ ที่ได้เตรียมการอยู่แล้วต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

วชิรญา บัวศรี

(นางวชิรญา บัวศรี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 991964

(สำเนา)

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2 ธันวาคม 2526

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แบบสอบถามเพื่อหาปริญญานิพนธ์
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม และซองเปล่าติดแสตมป์ 1 ชุด

ด้วยกระผม นายกฤษณ์ ศรีสุภา นิสิตปริญญาโท ปีที่ 2 วิชาเอกการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังหาปริญญานิพนธ์ เรื่อง
"การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ความทัศนะของศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11" เพื่อหาผลสรุปเกี่ยวกับการบริหารงาน
วิชาการของศึกษาธิการจังหวัด และเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ในการหาปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ จำเป็นต้องสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิด
เกี่ยวข้องกับศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งได้พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นบุคคลที่สามารถที่จะให้ข้อมูล
เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดได้ดีที่สุด ในอันที่จะนำไปวิเคราะห์
แปลผลได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามที่ส่งมา
พร้อมนี้ แล้วโปรดส่งคืนทางไปรษณีย์ตามซองจดหมายติดแสตมป์ที่แนบมาด้วยนี้ ภายใน
วันที่ 16 ธันวาคม 2526 หรือเร็วกว่านี้จะเป็นพระคุณอย่างสูง ทั้งนี้ กระผมจะได้นำข้อ
ข้อมูลที่ได้รับ ความกรุณาจากท่านไปดำเนินการในขั้นตอนอื่น ๆ ที่ได้เตรียมการอยู่แล้วต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) กฤษณ์ ศรีสุภา

(นายกฤษณ์ ศรีสุภา)

นิสิตปริญญาโท ปีที่ 2 วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อหาปริมาณพันธ

เรื่อง

การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของศึกษาธิการอำเภอ
และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

ตอนที่ 3 ทัศนะและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ
ศึกษาธิการจังหวัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ในช่องที่กำหนดให้ ให้ได้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ☐ ศึกษาธิการอำเภอ
- ☐ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. คารงตำแหน่งตามขอ 1 มาแล้วเป็นเวลา

- ☐ ต่ำกว่า 6 ปี
- ☐ ระหว่าง 6 - 10 ปี
- ☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อช่วยการบริหารงานวิชาการ ของศึกษาธิการจังหวัด

โปรดอ่านและพิจารณาว่า ในรอบปีที่ผ่านมา ระดับการบริหารงานวิชาการ ของศึกษาธิการจังหวัด ในแต่ละข้อต่อไปนี้ปรากฏอยู่ในระดับใด โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับตามความคิดเห็นของท่านที่ได้สังเกตเห็น โดยปฏิบัติดังนี้

ข้อที่ท่านเห็นว่างานที่ศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติ มากที่สุด	โปรดกา / ในช่อง มากที่สุด
ข้อที่ท่านเห็นว่างานที่ศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติ มาก	โปรดกา / ในช่อง มาก
ข้อที่ท่านเห็นว่างานที่ศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติ ปานกลาง	โปรดกา / ในช่อง ปานกลาง
ข้อที่ท่านเห็นว่างานที่ศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติ น้อย	โปรดกา / ในช่อง น้อย
ข้อที่ท่านเห็นว่างานที่ศึกษาธิการจังหวัดได้ปฏิบัติ น้อยที่สุด	โปรดกา / ในช่อง น้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	<u>การวางแผนการศึกษา</u>					
2	สำรวจรวบรวมข้อมูล และจัดทาสถิติทางการศึกษาของจังหวัด					
3	สำรวจความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับการศึกษาก่อนวางแผนการศึกษา					
4	ร่วมกับผู้บริหารระดับอำเภอ โรงเรียน และบุคคลอื่น ๆ ในการวางแผนการศึกษา					
5	กำหนดให้มีการวางแผนการศึกษาของจังหวัดทั้งระยะสั้นและระยะยาว					
6	ได้มีการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการประจำปี					
7	มีการติดตามผล ประเมินผลงานตามแผนหรือโครงการประจำปี					
8	ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินปฏิบัติการประจำปี					
9	ได้มีการติดตามผล ประเมินผลงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีและปฏิทินการปฏิบัติการประจำปี					
10	วางแผนหรือโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม					
11	วางแผนหรือโครงการพัฒนา ขบวนการศาสนา วัฒนธรรม					
12	แจ้งผลการปฏิบัติตามแผนหรือโครงการที่ได้ปฏิบัติไปแล้วให้อำเภอและโรงเรียนทราบ					
13	เป็นวิทยากรให้ความรู้ในเชิงวิชาการในการอบรมบุคลากรของอำเภอและโรงเรียนต่าง ๆ					
14	วิเคราะห์วิจัยสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา					

ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์วิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนและโครงการทางการศึกษา					
16	จัดให้มีการบริหารงานวิชาการโดยคณะกรรมการ					
17	จัดให้มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสานงานทางวิชาการกับอาเภอและโรงเรียน					
18	วางแผนหรือโครงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น					
19	จัดหาเอกสารทางวิชาการอสมเผยแพร่ เพื่อเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ แก่บุคลากรทางการศึกษา					
20	ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มีการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานของกรมวิชาการหรือหน่วยงานอื่น ๆ					
21	จัดให้มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน					
22	บริการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยเฉพาะในเขตชนบท เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน คู่มือเคลื่อนที่ เป็นต้น					
23	ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์บริการความรู้แก่ประชาชน					
24	ส่งเสริมให้โรงเรียนใช้สถานประกอบการของเอกชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ เป็นแหล่งฝึกวิชาชีพหรือหาความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน					
25	ชี้แจงนโยบายการบริหารงานวิชาการของเขต กรมและกระทรวงให้ชาวอาเภอและโรงเรียนสามารถเข้าใจและนมาปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องตองกัน					
26	จัดโครงการทดลองเกี่ยวกับงานวิชาการระดับอาเภอและโรงเรียนเพื่อหาข้อมูลเบื้องต้นก่อนลงมือปฏิบัติจริง					
27	กำหนดให้มีคณะบุคคลทำหน้าที่ประสานงานกับอาเภอและโรงเรียนเมื่อมีโครงการพิเศษทางวิชาการ					

ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	จัดให้มีบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีความรู้ความสามารถตรงตามโครงการทางวิชาการที่กำหนดขึ้น					
29	ในการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของแผนงานโครงการต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ ศึกษาธิการจังหวัดได้ประชุมร่วมกับผู้บริหารระดับอำเภอ ระดับโรงเรียน และบุคคลอื่น ๆ					
30	เมื่อมีปัญหาเร่งด่วนทางวิชาการเกิดขึ้นในระดัอำเภอและโรงเรียน ศึกษาธิการจังหวัดได้มีส่วนสำคัญในการระดมปัญหาดังกล่าว					
31	ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในอำเภอและโรงเรียนได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษามุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของประชาชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษาคอยการจกการศึกษานอกระบบโรงเรียน					
32	อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่อำเภอ และโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ					
33	<u>การนิเทศ และติดตามผลการศึกษา</u>					
1	กระตุ้นและสนับสนุนให้อำเภอและโรงเรียนได้กำหนดให้ครูอาจารย์ จัดทำแผนการเรียนการสอนประจำวิชาด้วยตนเอง					
2	ส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้บุคลากรในโรงเรียนเอง					
3	สนับสนุนให้มีการแก้ปัญหาสำคัญ ๆ ทางการศึกษาโดยอาศัยคณะกรรมการ					
4	จัดให้มีการประชุมนิเทศครูบรรจุนใหม่เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีความพร้อมในการสอน					
5	สนับสนุนให้ผู้บริหารระดับอำเภอและโรงเรียนประเมินความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของครู อาจารย์อย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	สนับสนุนให้ท่าเรือและโรงเรียนพิจารณาความดีความชอบของครูอาจารย์โดยพิจารณาผลงานทางวิชาการ เป็นส่วนสำคัญ					
7	เป็นผู้นำในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น					
8	นิเทศแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร					
9	ติดตามผลการดำเนินงานหลักสูตรใหม่					
10	เสนอแนะการดำเนินงานตามแผนและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้เกิดความสะดวกสำหรับฝ่ายปฏิบัติ					
11	ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา					
12	เป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา					
13	สนับสนุนให้ท่าเรือและโรงเรียนจัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการ					
14	เสนอแนะแนวทางพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการให้แก่บุคลากรทางการศึกษา					
15	ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านวิชาการ					
16	มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
17	นำผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการกำหนดแผนงานหรือโครงการทางการศึกษา เพื่อยกระดับความสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนให้ดีขึ้น					
18	ได้มีการวางแผนติดตามผลทางด้านวิชาการร่วมกับท่าเรือ และโรงเรียน					
19	ได้กำหนดตัวบุคคลที่รับผิดชอบในการติดตามผลงานทางด้านวิชาการไว้อย่างเหมาะสม					

ข้อที่	รายการ	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20	ส่งเสริมให้ผู้บริหารระดับอำเภอและระดับโรงเรียนมีความเป็นอิสระในการบริหารงานวิชาการ					
21	สรุปผลงานทางการศึกษาในรอบปีและแจ้งให้อำเภอโรงเรียนทราบ					

ตอนที่ 3. ทศนะและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

คำชี้แจง ท่านมีทศนะและข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัด โปรดแสดงทศนะและข้อเสนอแนะอย่างเสรีในข้อความต่อไปนี้

1. ในรอบปีที่ผ่านมา การบริหารวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดปรากฏผลในเชิงปฏิบัติอย่างไรบ้าง โปรดสรุปเฉพาะจุดเด่น

ในทางตรงกันข้าม การบริหารงานนี้มีข้อจำกัดในตัวเอง จุดด้อยในการบริหารงานวิชาการของศึกษานิเทศก์จังหวัดที่ท่านพบได้แก่

ขอ ๑ (ต่อ)

ข้อที่ควรแก้ไข.

.

2. ในการวางแผนการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดนั้น นอกจากจะประกอบด้วยศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนแล้ว ท่านเห็นว่าควรจะมีใครบ้าง

กลุ่มข้าราชการ ได้แก่

.

กลุ่มเอกชน ได้แก่

.

3. ท่านคิดว่า การที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัดนั้น ศึกษาธิการจังหวัดควรปรับปรุงอย่างไร.

.

4. จากผลการวิจัยเปิดเผยให้ทราบว่า การเรียนการสอนตามแผนการศึกษาหรือหลักสูตรใหม่ไม่ปรากฏผลตามจุดมุ่งหมายได้อย่างสมบูรณ์ ท่านคิดว่าทางฝ่ายศึกษาธิการจังหวัดควรมีบทบาทในด้านใด เพื่อที่จะคลี่คลายปัญหาคงกล่าว.....

.

